

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Zmenený a doplnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006“

COM(2012) 496 final – 2011/0276 (COD)

(2013/C 44/13)

Spravodajca: **pán MALLIA**

Pomocný spravodajca: **pán GRUBER**

Rada (27. septembra 2012) a Európsky parlament (22. októbra 2012) sa rozhodli podľa článku 177 a článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Zmenený a doplnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006“

COM(2012) 496 final – 2011/0276 (COD).

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 21. novembra 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 485. plenárnom zasadnutí 12. a 13. decembra 2012 (schôdza z 12. decembra 2012) prijal 154 hlasmi za, pričom 3 členovia hlasovali proti a 3 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Politika súdržnosti je základnou politikou EÚ a jej hlavným cieľom je dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej konvergencie v celej EÚ a vo všetkých jej členských štátoch. EHSV súhlasí s tým, že politické ciele spoločného strategického rámca (SSR) by sa mali zosúladiť so stratégiou Európa 2020. Nesmie to však mať za následok oslabenie hlavného cieľa politiky súdržnosti EÚ, ktorým je konvergencia.

1.2 Politika súdržnosti je hlavným zdrojom rastu a nástrojom na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 predovšetkým pre štáty, ktoré sú najviac postihnuté súčasnou krízou. Mala by byť preto aj naďalej financovaná aspoň na doterajšej úrovni a prostriedky by mali byť rozdeľované medzi členské štáty spravodlivým spôsobom, aby sa tak zaistilo, že sa nezníži finančná pomoc určená pre menej rozvinuté členské štáty.

1.3 EHSV podporuje vytvorenie spoločného strategického rámca, ktorého cieľom je posilniť koordináciu a komplementaritu medzi hlavnými nástrojmi financovania EÚ. Účinný SSR tiež odstráni zbytočné a neúčinné rozdelenie, ktoré v súčasnosti charakterizuje hlavné fondy.

1.4 EHSV sa obáva, že oneskorené dosiahnutie politického konsenzu o legislatívnom balíku opatrení v oblasti súdržnosti,

vrátane SSR, bude mať negatívny dosah na prípravu zmlúv o partnerstve, čo negatívne ovplyvní účinný začiatok programového obdobia 2014 – 2020.

1.5 Indikačné opatrenia s vysokou európskou pridanou hodnotou, ktoré boli stanovené v rámci každého tematického cieľa, musia uprednostniť investície, ktoré posilnia sociálno-ekonomickú a územnú konvergenciu v celej EÚ. Je tiež dôležité, aby tieto indikačné opatrenia neboli chápané ako konečný zoznam s cieľom umožniť každej krajine špecificky reagovať.

1.6 SSR kladie veľký dôraz na realizáciu projektov čerpajúcich z viacerých fondov. Ide o významný pokrok v porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013. Neznieňuje sa však o realizácii multitematických projektov, ktoré majú výrazný potenciál na dosiahnutie väčšej pridanej hodnoty. Táto alternatíva by sa mala prostredníctvom SSR výslovne umožniť.

1.7 Intenzívnejšia koordinácia požadovaná SSR však musí viesť k zníženiu administratívnej záťaže pre riadiace a implementačné orgány ako aj pre príjemcov. Koordinácia sa musí posilniť v členských štátoch aj v rámci Komisie, aby sa využil súlad medzi politikami a nástrojmi a zredukovalo prekryvanie, zložitosť a byrokracia. Komisia musí pred samotnou implementáciou dôkladne preskúmať nové administratívne postupy.

1.8 Organizovaná občianska spoločnosť⁽¹⁾ musí byť zmysluplným spôsobom zapojená do vypracúvania zmlúv o partnerstve. Hoci treba uznať, že jednotlivé členské štáty a regióny majú svoje vlastné mechanizmy a štruktúry na zapojenie občianskej spoločnosti, Komisia musí tieto postupy monitorovať. Keď sa preukáže, že občianska spoločnosť nebola zmysluplne zapojená, Komisia by nemala zmluvu o partnerstve akceptovať, kým nedôjde k skutočnému zapojeniu.

1.9 Konceptia partnerstva sa však nesmie obmedzovať len na fázu plánovania. Zásada partnerstva sa musí uplatňovať aj vo fázach implementácie, monitorovania a hodnotenia.

1.10 Zmluvy o partnerstve týkajúce sa stratégie Európa 2020 by sa nemali zameriavať na špecifické odporúčania pre jednotlivé krajiny. Mali by byť založené na rôznych prvkoch, ako sú národné programy reforiem, ktoré sú navrhnuté v súlade so špecifickými podmienkami v jednotlivých členských štátoch, pričom špecifické odporúčania nie sú nevyhnutne prispôbené konkrétnej situácii v danom členskom štáte. Zmluvy o partnerstve by sa mali tiež zamerať na národné stratégie pre znižovanie chudoby, rovnosť mužov a žien, národné stratégie pre zdravotne postihnutých ako aj trvalo udržateľný rozvoj.

1.11 Potrebná je väčšia flexibilita, ktorá členským štátom a regiónom umožní čo najúčinnnejším a najefektívnejším spôsobom reagovať na stanovené spoločné ciele a zároveň dodržiavať územné, hospodárske a sociálne špecifiká. SSR musí okrem toho osobitne zohľadniť územné špecifiká, ktoré vplývajú na implementáciu fondov SSR.

2. Úvod

2.1 Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ERDF) a budúci Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo (ERDF) sú piatimi fondmi EÚ, ktoré riadia členské štáty a Komisia. Komisia navrhuje, aby sa plnenie cieľov každého z fondov sledovalo účinnejšie prostredníctvom užšej koordinácie fondov v snahe predísť prekryvaniu a maximalizovať súčinnosť.

2.2 S cieľom uľahčiť rozvoj zmlúv o partnerstve a operačných programov Komisia navrhuje vytvorenie spoločného

strategického rámca (SSR), aby sa zvýšila koherentnosť medzi týmito piatimi fondmi v zmysle politických záväzkov prijatých v kontexte stratégie Európa 2020 a investícií v praxi. SSR spočíva na 11 tematických cieľoch, ktoré sú stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach.

2.3 Cieľom SSR je zlepšenie koordinácie a zaistenie cielenejšieho využívania európskych fondov. Odstráni tiež zbytočné a neúčinné rozdelenie, ktoré v súčasnosti charakterizuje tieto fondy. Ide o pozitívny vývoj, ktorý by mohol viesť k účinnejšej politike súdržnosti a zaisteniu jej väčšieho dosahu. EHSV preto tento vývoj dôrazne podporuje.

3. Spustenie a prijatie SSR

3.1 Je potrebné jasné usmernenie o tom, ako sa môžu fondy SSR v zmluvách o partnerstve čo najúčinnnejšie zamerať na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

3.2 Komisia v reakcii na obavy Európskeho parlamentu navrhuje rozdelenie prvkov SSR do i) novej prílohy nariadenia o spoločných ustanoveniach a ii) delegovaného aktu, ktorý bude obsahovať najmä „indikačné opatrenia s vysokou európskou pridanou hodnotou“.

3.3 EHSV podporuje prístup Komisie, ak sa ním zaistí:

— rýchlejšie prijatie SSR,

— lepšie objasnenie toho, čo môže a čo nemôže byť financované,

— aby členské štáty mohli prijímať opatrenia, ktoré sa zameriavajú na špecifické územné otázky.

3.4 Komisia však tiež navrhuje, aby všetky prvky SSR obsiahnuté v prílohe aj v delegovanom akte mohli byť zmenené a doplnené delegovaným aktom. EHSV to považuje za neprijateľné, pretože to potláča dôvod začlenenia hlavných prvkov SSR do prílohy k nariadeniu o spoločných ustanoveniach.

3.5 Nariadenie by malo jasne stanoviť úlohu Komisie pokiaľ ide o to, čo predstavuje *technickú* a čo *vecnejšiu* zmenu s cieľom predísť prípadným problémom interpretácie.

⁽¹⁾ Organizovaná občianska spoločnosť je súčasťou občianskej spoločnosti, ktorá nachádza svoje vyjadrenie/sa vyjadruje prostredníctvom organizácií, ktoré sú tiež súčasťou/základnými prvkami spoločnosti. Inými slovami, organizovaná občianska spoločnosť zahŕňa všetky neštátne organizácie vytvorené na základe súkromnej iniciatívy a ich členov, ktorí sú aktívne zapojení do formovania vecí verejných na základe vlastných záujmov, pričom čerpajú z vlastných špecifických znalostí, schopností a rozsahu činnosti. Táto definícia pokrýva široký súbor organizácií: federácie zamestnávateľov, odborové zväzy, združenia založené na podpore určitých otázok všeobecného záujmu ako aj mimovládne organizácie (MVO).

3.6 EHSV musí vyjadriť obavy v súvislosti s oneskoreným dosiahnutím politického konsenzu o legislatívnom balíku opatrení v oblasti súdržnosti, vrátane SSR. Predlžujúce sa oneskorenie bude mať dosah na prípravu zmlúv o partnerstve a negatívne ovplyvní účinný začiatok programového obdobia 2014 – 2020.

3.7 Musí sa ujasniť povaha a forma navrhovanej zmluvy o partnerstve. Nariadenie o spoločných ustanoveniach síce poskytuje informácie o prvkoch, ktoré majú byť začlenené do zmluvy o partnerstve, presná forma tohto dokumentu však ešte nie je známa.

4. Prepojenie politiky súdržnosti so stratégiou Európa 2020

4.1 Stratégia Európa 2020 bola prijatá s cieľom podporiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Pozitívny prínos fondov SSR k realizácii hlavných cieľov stratégie Európa 2020 je jednoznačný, a preto je logické, že politické ciele fondov SSR by sa mali zosúladiť so stratégiou Európa 2020.

4.2 Stratégia Európa 2020 je základom pre dosiahnutie správnej rovnováhy medzi dôslednou fiškálnou disciplínou a rastom a rozvojom v Európskej únii. Dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 bude najväčšou výzvou pre menej rozvinuté členské štáty Európskej únie. Najmä štáty, ktoré uplatňujú zodpovednú fiškálnu disciplínu, budú potrebovať pomoc a dôkaz solidarity zo strany EÚ prostredníctvom jej politiky súdržnosti. Financovanie v rámci tejto politiky musí zostať prinajmenšom na súčasnej úrovni, pričom by sa nemali akceptovať žiadne obmedzenia.

4.3 EHSV podporuje tento prístup a opakuje svoj názor, že všetky politiky EÚ sa musia zameriavať na dosiahnutie rastu, ktorý je taký potrebný. Týmto postojom EHSV tiež dôrazne vyjadruje názor, že hlavné ciele hospodárskej, sociálnej a územnej integrácie musia naďalej zostať hlavnou prioritou politiky súdržnosti EÚ. Pridanú hodnotu politiky súdržnosti nemožno za žiadnych okolností ohroziť.

4.4 EHSV dôrazne vyjadruje názor, že indikačné opatrenia s vysokou európskou pridanou hodnotou v rámci každého tematického cieľa musia uprednostniť iniciatívy, ktoré posilnia sociálno-ekonomický a územný rozvoj v celej EÚ.

5. Tematický prístup

5.1 Návrhy Komisie na tematickú koncentráciu ako prostriedok na zníženie roztrieštenosti snáh sú vítané. Potrebná

je dôrazná koordinácia úsilia medzi jednotlivými fondmi SSR a (v podstate) všetkými ostatnými programami a iniciatívami EÚ.

5.2 SSR by mal objasniť a potvrdiť, že v rámci každej tematickej oblasti je na jednotlivých členských štátoch, aby rozhodli o tom, ktorý fond by mal zohrávať kľúčovú úlohu pri dosahovaní hlavných cieľov.

5.3 Hoci sú hlavné ciele stanovené v SSR opodstatnené, v budúcnosti bude musieť zohrávať dôležitú úlohu flexibilita. Zmluvy o partnerstve musia zohľadňovať miestne a regionálne záujmy. Musí sa umožniť pridelovanie prostriedkov na špecifické regionálne priority. EHSV sa jednoznačne nazdáva, že zásady subsidiarity a proporcionality musia aj naďalej zohrávať ústrednú úlohu pri implementácii politiky súdržnosti EÚ.

5.4 Jednotlivé tematické ciele uvádzajú opatrenia, ktoré by sa mali prijať v rámci špecifických fondov, ale treba objasniť aspekt komplementarity, keďže nie je jasné, ktoré nástroje dostupné v rámci jednotlivých fondov a opatrení sa v skutočnosti navzájom dopĺňajú. EHSV sa nazdáva, že navrhnuté opatrenia v rámci jednotlivých tematických cieľov musia medzi priority zaradiť investície, ktoré urýchlia sociálnu a hospodársku súdržnosť. Je tiež dôležité, že zoznam orientačných opatrení možno doplniť, aby umožnili každej krajine špecificky reagovať.

5.5 EHSV sa nazdáva, že hoci všetkých 11 tém stanovených v SSR je opodstatnených, mal by sa určiť súbor základných tém. Týmto témami sa musia zaoberať jednotlivé členské štáty. Okrem základných tém by mal mať potom každý členský štát možnosť flexibilne zamerať svoje zmluvy o partnerstve na iné témy (z vopred stanoveného zoznamu), ktoré zodpovedajú jeho konkrétnej situácii.

5.6 Ďalšie špecifické témy, ktoré by sa mali zaradiť k súčasným 11 témam, sú:

1. lepší prístup pre ľudí so zdravotným postihnutím a ľudí s obmedzenou mobilitou,
2. budovanie kapacít zainteresovaných strán v rámci politiky súdržnosti ⁽²⁾,
3. riešenie demografickej výzvy.

Tieto nové tematické oblasti by sa mali začleniť do SSR.

⁽²⁾ Návrhy 1 a 2 sú prevzaté zo stanoviska EHSV na tému „Všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch“, Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 30.

5.7 Opatrenia týkajúce sa udržateľných spôsobov dopravy a systémov riadenia dopravy sú v súčasnosti vylúčené z tematického cieľa 4 (podporiť prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo). Vzhľadom na podiel dopravy na emisiách by sa to malo napraviť.

5.8 Tematické ciele sú stanovené v článku 9 nariadenia o spoločných ustanoveniach, pričom špecifické investičné priority pre fondy sú stanovené pre každý fond SSR v príslušnom návrhu nariadenia. Tematické ciele a špecifické investičné priority pre fondy sa úplne nezhodujú. Vzniká tým určitý stupeň neistoty, či dokonca nejasnosti, pokiaľ ide o to, ktoré z nich treba plniť. Je to obzvlášť naliehavá otázka vzhľadom na proces prípravy zmluvy o partnerstve, ktorý sa už v niektorých členských štátoch začal.

5.9 Hoci SSR kladie veľký dôraz na realizáciu projektov čerpajúcich z viacerých fondov, nezmieňuje sa o realizácii multitematických projektov, ktoré majú výrazný potenciál na dosiahnutie väčšej pridanej hodnoty. Táto alternatíva by sa mala prostredníctvom SSR výslovne umožniť.

6. Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond

6.1 EHSV už podrobne vyjadril svoj postoj k obom fondom v stanoviskách na tému „Európsky fond regionálneho rozvoja“⁽³⁾ a „Kohézny fond“⁽⁴⁾.

6.2 EFRR bol určený na to, aby prispieval ku všetkým 11 tematickým cieľom.

6.3 Presný dosah tohto stanoveného zamerania je nejasný. Má sa uprednostniť zameranie na jednu konkrétnu oblasť alebo o tom majú rozhodnúť členské štáty? EHSV dôrazne podporuje druhý prístup, pretože umožňuje prijatie špecifického prístupu v jednotlivých krajinách resp. regiónoch.

6.4 EHSV sa nazdáva, že EFRR musí v prvom rade naďalej poskytovať nevyhnutnú podporu malým a stredným podnikom. Takáto podpora by sa mohla poskytovať prostredníctvom finančných nástrojov, vytvárania sietí MSP ako aj poskytovania základnej infraštruktúry⁽⁵⁾.

6.5 EHSV sa však obáva, že návrh úplne vylúči veľké podniky z oprávnenosti na čerpanie prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Veľké podniky sú dôležitým zdrojom výskumu a vývoja (VaV), a preto by malo byť vykonávanie takéhoto VaV oprávnené na čerpanie prostriedkov,

v opačnom prípade hrozí zhoršenie už aj tak kritickej situácie, keď Európa zaostáva v porovnaní s konkurenčnými krajinami, ako sú USA a Japonsko.

6.6 Vzhľadom na to, že objem finančných zdrojov nemožno nijako výrazne zväčšiť, sa EHSV domnieva, že ďalší potenciál spočíva vo vymedzení jasnejších cieľov a zabezpečení toho, aby boli navrhované investičné priority presnejšie prepojené s cieľmi⁽⁶⁾.

6.7 Kohézny fond bol určený na to, aby prispieval k 4 tematickým oblastiam súvisiacim so životným prostredím, udržateľným rozvojom a dopravou (TEN-T).

6.8 S cieľom predísť chybám minulosti spočívajúcich v tom, že Kohézny fond sa využíval na príliš mnoho projektov, chce EHSV znovu požiadať o dôraznejšie zacielenie tohto fondu na veľké projekty, ktoré by mali mať výraznejší vplyv na znižovanie nerovností medzi členskými štátmi pri dosahovaní sociálnej, územnej a hospodárskej súdržnosti.

6.9 Pri vytváraní takýchto veľkých projektov musia členské štáty zaistiť súlad a komplementaritu s ostatnými fondmi a iniciatívami EÚ (ako sú nástroj Spájame Európu, program LIFE a rôzne makroregionálne stratégie) s cieľom zabezpečiť, aby sa naplno využil potenciál jednotlivých fondov a iniciatív. To je veľmi dôležité, napríklad pokiaľ ide o rozvoj energetickej a dopravnej infraštruktúry. Medzi jednotlivými nástrojmi musí prevládať skôr súlad ako konkurencia.

7. Európsky sociálny fond

7.1 Európsky sociálny fond (ESF) bol určený na to, aby prispieval na štyri tematické ciele: zamestnanosť a pracovná mobilita; vzdelanie, zručnosti a celoživotné vzdelávanie; podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a budovanie administratívnej kapacity. Prispievať by však mal aj na ostatné tematické ciele.

7.2 To je v súlade s postojom EHSV, ktorý vyjadril v stanovisku na tému „Európsky sociálny fond“⁽⁷⁾, kde uvádza, že ESF by sa mal ako nástroj uprednostňovať pri implementácii cieľov stratégie Európa 2020, a to predovšetkým tých cieľov, ktoré sa týkajú zamestnania, vzdelávania, sociálneho začlenenia a boja proti chudobe. Tento názor je obzvlášť relevantný v súčasnej situácii zvyšujúcej sa nezamestnanosti a bezprecedentnej straty pracovných miest.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 44.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 38.

⁽⁵⁾ Napríklad budovanie priemyselných parkov.

⁽⁶⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Európsky fond regionálneho rozvoja“, Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 44.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 143, 22.5.2012, s. 82.

7.3 Výbor dôrazne podporuje návrh, aby sa minimálne 20 % celkových vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov ESF vyčlenilo na sociálne začleňovanie a boj proti chudobe.

8. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

8.1 V súvislosti s reformou SPP do roku 2020, návrhom viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 a súčasnou hospodárskou situáciou predložila Komisia návrh nového nariadenia o EPFRV⁽⁸⁾. Nový EPFRV podporuje priority stratégie Európa 2020, vychádza z návrhu nariadenia o spoločných ustanoveniach a je v súlade s rámcom hospodárskeho riadenia EÚ.

8.2 EHSV vo svojom stanovisku o balíku reforiem SPP⁽⁹⁾ privítal navrhnuté užšie zosúladenie SPP so stratégiou Európa 2020 a stratégiou trvalej udržateľnosti v oblasti rozvoja vidieka.

8.3 Dôležité však je, aby členské mohli flexibilne stanoviť svoje priority s cieľom nájsť rovnováhu medzi podporou špecifických cieľov SPP v súlade so zmluvami a posilnením stratégie Európa 2020. Súlad medzi týmito dvoma piliermi treba zaručiť za každých okolností.

8.4 V súčasnosti nie je isté, do akej miery budú priority EPFRV v súlade s prioritami SSR. Opatrenia prijaté v rámci pôsobnosti EPFRV by preto mali poskytnúť stimuly poľnohospodárom, vlastníkom lesov a iným subjektom s cieľom prispieť k vytváraniu resp. zabezpečeniu pracovných miest a hospodárskemu rastu a zároveň realizovať opatrenia v oblasti udržateľného rozvoja a klimatických zmien.

8.5 To by malo byť sprevádzané silným prepojením na európske partnerstvo v oblasti inovácie „Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť“ s cieľom posilniť ekologický rast vo všetkých vidieckych oblastiach EÚ.

8.6 EPFRV predpokladá minimálny podiel 25 % na opatreniach súvisiacich so životným prostredím a klimatickými zmenami, čo EHSV oceňuje. Vyčlenenie 20 % na opatrenia v oblasti klimatických zmien sa však zdá byť v tejto súvislosti príliš vysoké, a preto sa táto otázka musí ďalej rozpracovať v rámci SSR.

9. Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo

9.1 Európska komisia prijala 2. decembra 2011 návrh nariadenia, ktorým sa v súlade s viacročným finančným rámcom

a stratégiou Európa 2020 zakladá nový fond vytvárajúci finančný rámec pre spoločnú rybársku politiku a integrovanú námornú politiku na obdobie rokov 2014 – 2020⁽¹⁰⁾.

9.2 Navrhované kľúčové opatrenia možno v zásade podporiť. Je dôležité, aby bol prijatý integrovaný prístup začleňujúci všetky ostatné politiky.

9.3 SSR by mal podobne ako EPFRV pomáhať pri zosúladovaní cieľov flexibilným spôsobom, pričom sa zachová súlad medzi špecifickými cieľmi SSR a stratégie Európa 2020.

9.4 SSR by mohol vniesť väčšiu transparentnosť do prípadných konfliktov medzi politikami EÚ, ako napríklad v prípade rámcovej smernice o vode a ustanovení o hygiene zvierat.

10. Horizontálne zásady a politické ciele

10.1 SSR stanovuje podporu rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskrimináciu, prístup pre ľudí so zdravotným postihnutím a udržateľný rozvoj ako horizontálne zásady, ktoré by sa mali uplatňovať vo všetkých fondoch a tým aj vo všetkých operačných programoch. EHSV podporuje tieto zásady a nabáda k účinnej analýze všetkých návrhov projektov, ako aj k účinnému monitorovaniu všetkých programov s cieľom zabezpečiť, aby v nich boli tieto zásady správne zakotvené.

10.2 EHSV sa nazdáva, že ďalšou horizontálnou zásadou, ktorá by sa mala uplatňovať, je „komunikovanie o Európe“. Vzhľadom na všeobecný negativizmus a stratu dôvery v európsky projekt musí každý projekt realizovaný prostredníctvom politiky súdržnosti, prostredníctvom svojej pridanej hodnoty jasne preukázať, ako môže byť EÚ prínosom pre život svojich občanov.

11. Potreba flexibility, zjednodušenia a dynamiky

11.1 Zjednodušenie postupov musí byť na poprednom mieste agendy Komisie ako aj riadiacich orgánov členských štátov. Uznáva sa síce, že každé minúté euro musí byť riadne vyúčtované, nie je však prijateľné, aby bol proces riadenia a pridelenia prostriedkov z fondov EÚ naďalej taký zložitý, pretože príjemcovia, ktorí najviac potrebujú pomoc (napr. MSP), nakoniec neuspeli⁽¹¹⁾. Treba tiež vyvinúť maximálne úsilie s cieľom zabezpečiť, aby boli finančné prostriedky vyčlenené len na tie projekty, ktoré majú skutočnú pridanú hodnotu.

⁽⁸⁾ COM(2011) 627 final z 19.10.2011.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 116.

⁽¹⁰⁾ COM(2011) 804 final – 2011/0380 (COD).

⁽¹¹⁾ Podľa UEAPME len 2 – 3 % MSP čerpá z fondov EÚ, čo predstavuje len 1 – 2 % celkových finančných prostriedkov určených pre MSP.

11.2 Ak sa má dosiahnuť pridaná hodnota, musí SSR viesť ku skutočnému zníženiu administratívnej záťaže a nákladov, a to pre príjemcov aj implementačné orgány. Intenzívnejšia koordinácia, ktorú požaduje SSR, by však mohla viesť k zvýšeniu administratívnej záťaže pre riadiace a implementačné orgány, čo by naopak mohlo spôsobiť zvýšenú záťaž a komplikácie pre príjemcov. Komisia musí ešte pred samotnou implementáciou dôkladne preskúmať súčasné a nové administratívne postupy.

11.3 Koordinácia sa musí posilniť v členských štátoch aj v rámci Komisie, aby sa využil súlad medzi politikami a nástrojmi a zredukovalo prekrývanie, zložitost' a byrokracia. Vyžaduje si to užšiu koordináciu medzi oddeleniami Komisie zodpovednými za fondy SSR a aj v rámci týchto oddelení, a to vo všetkých fázach rokovania a implementácie s cieľom zabezpečiť koherentnejší a zosúladenejší prístup. Musí sa to dosiahnuť spôsobom, ktorý nespôsobí zvýšenie administratívnej záťaže.

11.4 Navrhované využívanie elektronickej verejnej správy na zvýšenie efektívnosti je vítané. Takýto systém by však nemal byť obmedzený výlučne na fondy SSR, ale mal by zahŕňať všetky finančné toky EÚ a byť dostupný pre všetkých.

11.5 V súčasnosti sa počíta s tým, že keď dôjde k výrazným zmenám stratégie Európa 2020, Európsky parlament a Rada môžu požiadať Komisiu, aby predložila návrh na preskúmanie SSR. Výbor to považuje za príliš restriktívne. EHSV sa nazdáva, že by mala existovať možnosť prispôbiť SSR meniacim sa okolnostiam, najmä ak sa výrazne zmení sociálno-ekonomické prostredie, čo si bude vyžadovať celoeurópsku reakciu.

11.6 Podobná flexibilita by mala platiť pre členské štáty, aby mohli prispôbiť svoje národné programy širšiemu rozsahu okolností a nie len tematickým cieľom politiky.

11.7 EHSV vyzýva Komisiu, aby zaviedla pravidelné a povinné preskúmanie SSR, ktoré umožní vykonanie zmysluplných zmien.

12. Prístup založený na zmluvách o partnerstve

12.1 Zásada partnerstva, ako je uvedená v článku 5 SSR, je základnou zásadou, ktorá pomôže zlepšiť efektívnosť politiky súdržnosti EÚ, a ako takú ju musí dôrazne podporovať Rada aj Parlament.

12.2 Konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami pri príprave zmlúv o partnerstve budú veľmi dôležité na to, aby sa zabezpečilo, že tematické ciele sa premenia na konkrétne opatrenia a ciele zamerané na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

12.3 Zmluvy o partnerstve by mali začleniť prvky vymedzené v spoločnom strategickom rámci do vnútroštátneho kontextu a stanoviť pevné záväzky na dosiahnutie priorit vytýčených v nariadeniach o fondoch SSR. Aby sa mohla zásada partnerstva uplatniť v praxi, v rozhodovacom procese sa musí presadzovať prístup zdola nahor, pričom sa riadne zohľadnia názory občianskej spoločnosti ešte pred podpísaním zmlúv o partnerstve medzi Európskou komisiou a jednotlivými členskými štátmi.

12.4 Komisia uverejnila návrh kódexu správania pre vypracovanie zmlúv o partnerstve. Ide o prínosný dokument, ktorý poskytuje užitočné usmernenia pre členské štáty pre spoluprácu s občianskou spoločnosťou. Výbor nechápe, prečo Rada zamietla tento kódex správania a vyzýva ju, aby ho znovu prijala.

12.5 Hoci je na členských štátoch, ako prispôbia svoje postupy zapájania občianskej spoločnosti, je povinnosťou Komisie, aby zabezpečila aktívne a zmysluplné zapojenie všetkých príslušných aktérov. EHSV sa však nazdáva, že Komisia v súčasnosti nemá potrebné monitorovacie nástroje a mechanizmy na dosiahnutie tohto cieľa. Ak členský štát zmysluplným spôsobom nezapojí občiansku spoločnosť, malo by to viesť k zabráneniu uzatvorenia zmluvy o partnerstve. Koncepcia partnerstva by sa mala okrem fázy plánovania uplatňovať aj v vo fáze implementácie, monitorovania a hodnotenia.

12.6 EHSV zdôrazňuje, že je potrebné, aby mala občianska spoločnosť prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa „nového prístupu“ Komisie k fondom SSR a zmluvám o partnerstve. Vysvetlenie tohto postupu a spôsobu, akým bude občianska spoločnosť zapojená do všetkých fáz vypracovania a implementácie zmlúv o partnerstve, sa musí poskytnúť prostredníctvom jasného a účinného komunikačného procesu s cieľom zabezpečiť skutočnú účasť občianskej spoločnosti v rámci procesu partnerstva.

12.7 Zmluvy o partnerstve v oblasti stratégie Európa 2020 by sa nemali zameriavať na špecifické odporúčania pre jednotlivé krajiny. Mali by byť založené na rôznych prvkoch, ako sú národné programy reforiem, ktoré sú navrhnuté v súlade so špecifickými podmienkami v jednotlivých členských štátoch, zatiaľ čo špecifické odporúčania nie sú nevyhnutne prispôbené konkrétnej situácii v danom členskom štáte. Zmluvy o partnerstve by sa mali tiež zamerať na národné stratégie pre znižovanie chudoby, rovnosť mužov a žien, ako aj národné stratégie pre zdravotne postihnutých a trvalo udržateľný rozvoj.

13. Územný aspekt SSR

13.1 SSR musí osobitne zohľadniť územné špecifiká (týkajúce sa najmä veľkosti a profilu hospodárskych, sociálnych a územných štruktúr), ktoré vplývajú na implementáciu fondov SSR. Ide o dôležitý aspekt SSR, pretože práve z tejto úrovne budú môcť členské štáty zabezpečiť, že partnerstvo bude formované tak, aby splnilo špecifické požiadavky ich rozvojových potrieb a tým aj potrieb ich území.

13.2 Na zaručenie záväzku plnenia stratégie Európa 2020 je potrebná väčšia flexibilita, ktorá členským štátom a regiónom

umožní čo najúčinnnejším a najefektívnejším spôsobom reagovať na stanovené spoločné ciele a zároveň rešpektovať územné, hospodárske a sociálne špecifiká.

13.3 SSR by mal preto poskytovať ďalšie usmernenia k tomu, ako by mali zmluvy o partnerstve riešiť územné výzvy a špecifické potreby. Týka sa to najmä území, ktoré sú uvedené v článku 174 ZFEÚ.

13.4 EHSV odporúča, aby sa v rámci vzorca na pridelovanie prostriedkov z fondov SSR viac zohľadňovali územné rozdiely.

V Bruseli 12. decembra 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON
